

OBECNÍ ZPRAVODAJ

Radim, Studeňany, Tužín, Podhájí, Lhán

Měsíčník

Únor 2022

číslo 2

RECYKLACE A VYUŽITÍ PAPÍRU

Pokračování rubriky o třídění odpadu – zdroj: jaktridit.cz

Průměrná česká domácnost vytrídí 53,5 kg papíru za jeden rok.

Pro třídění papíru může být dobrým řešením stará papírová krabice, kam můžeme papíry vyhazovat. Pokud máte domácí kancelář, vedle psacího stolu byste měli mít koš na papír nebo skartovačku. Skartované dokumenty můžete bez obav vhodit do tříděného odpadu.

Nejčastější forma recyklace papíru je jeho opětovná výroba v papírnách. V nich se papír nasype do nádrže s vodou, rozmixuje se na kaši. Ta je postupně zbavena nečistot, jako jsou kancelářské sponky, okénka z obálek a další nežádoucí příměsi. Dále tato směs dá na papírenské síto, kde se již tvoří tenká vrstvička papíru. Následuje lisování a sušení papíru. Papír se dá v průměru recyklovat 5x – 7x. Recyklovaný papír je asi nejznámějším recyklovaným materiálem neboť se historicky začal sbírat už v 50. letech minulého století.

Co se vyrábí z recyklovaného papíru: toaletní papír, noviny, sešity, kancelářský papír a různé krabice z lepenky, dále to mohou být papírové brikety nebo papírové stavební izolace. Nejméně kvalitním papírem je tzv. nasávaná kartonáž, což jsou například obaly od vajčiek.

ZPRÁVY ZE ŠKOLY A ŠKOLKY

MŠ

A máme tu nový rok 2022. Po Vánocích jsme se sešli ve školce velmi zvesela. Děti byly plné zážitků a touhy si o všem povídat. Je fantastické sledovat děti, jak Vám vypráví, co vše se stalo, komu co Ježíšek donesl a komu zaskočila kost z kapra. Děti také s nadšením nosily své nové dárky do školky ukázat. Velmi jsme si začátek roku užili. V polovině měsíce jsme prošli naší úplně první karanténou. No.. chvíli jsme si odpočinuli a jedeme dál. Je škoda, že se zima letos nějak ne a ne ukázat. Příliš nám nedopřává stavění sněhuláka, koulování a sánkování, ale i s tím jsme se vypořádali, koulujeme se ve třídě koulemi z papíru. Hlavně, že je veselo.

ZŠ

Konec ledna znamenal pro děti slavnostní předání vysvědčení na ledě. Ještě, než obdržely výsledky svého půlročního snažení, musely absolvovat pár disciplín na ledě. Úkoly spočívaly v přenesení pěnové žízály na dané místo, přemístění balónků do kruhové výseče, projet slalom mezi kužely, kopnutí míče do branky a vyvrcholením byla rychlá jízda zakončená brzdou. Tomu všemu přihlíželi i nadšení rodiče, kteří chválili své ratolesti za dosažené výsledky nejen ve škole ale i na ledě. 4. února si děti mohly vychutnat jednodenní pololetní prázdniny. Ještě je čekají jarní prázdniny, které tentokrát připadnou na týden od 21. února do 25. února. Pro velký úspěch pravidelného pátečního ježdění na lomnický zimní stadion, jsme se rozhodly, že v bruslení budeme i nadále pokračovat až do konce března. I přes všechna epidemiologická nařízení škola i školka fungují. Jen v ojedinělých případech jsme byly nuceny školu i školku uzavřít. Pevně věříme, že již nás žádná plošná omezení nečekají a těšíme se, že se budeme moci opět společně setkávat a pořádat akce pro veřejnost. Krásné únorové dny.

Tereza Klamrtová a Radka Koláčná

ČESKÝ RÁJ ZNÁMÝ A NEZNÁMÝ

V lednovém čísle jsme si připomenuli známou písničku, kterou asi znáte. Jenomže možná nevíte, že tento zdánlivě idylický a romantický příběh lásky zámekského děvčete a mladého pasáčka skončil špatně. Co špatně – přímo obrovskou tragédií.

Tou v písni zmiňovanou pannou byla Eliška Kateřina Smiřická, která měla údajně milostný poměr s mužem selského rodu. Podle jedné verze šlo o blíže neznámého ovčáka, podle druhé, pravděpodobnější, o poddaného kováře Jiřího Vágnera. Ať tak či tak – Eliščin otec Zikmund Smiřický nerovnému vztahu nepřál a aby dceři vyhnal neurozeného nápadníka z hlavy, dal ji v roce 1608 uvěznit na hradě Kumburku. Nakonec by ji možná i odpustil, ale než to stačil udělat, zemřel. To se velice hodilo Eliščině mladší sestře Markétě Salomeně, provdané za Jindřicha Slavatu z Chlumu. Ve hře byl totiž obrovský rodový majetek, mimo jiné i jičínské panství se zámekem.

Potenciálními dědici byly právě děti Zikmunda Smiřického, poslední žijící potomci tohoto starobylého a bohatého rodu; již zmíněné sestry Eliška Kateřina a Markéta Saloména a jejich bratři Jaroslav, Albrecht Jan a Jindřich Jiří. První z bratrů zemřel již v roce 1611, také druhý měl chatrné zdraví a skonal bezdětný roku 1618. Třetí Jindřich Jiř, byl slabomyslný a jeho poručnicí se stala právě Markéta Saloména.

To byl také důvod, proč i po otcově smrti držela Elišku Kateřinu pod zámekem. V kumburské věži, od té doby zvané Panenská, tak nešťastná dívka strávila přes deset let. Naděje na osvobození však přece jenom přišla. A jakou měla podobu? O tom zase příště.

Příště Jičín – 3. část

Pro OZ z knihy Český ráj známý i neznámý, zpracoval Miroslav Říha

OSLAVENCI V BŘEZNU

MIROSLAV ADOLF	(60)
LIBUŠE BENEŠOVÁ	(91)
ALŽBĚTA NOVOTNÁ	(88)
DAGMAR TŮMOVÁ	(70)
VĚRA ALBRECHTOVÁ	(93)
MILUŠE STŘÍBRNÁ	(86)
ELIŠKA FRÝBOVÁ	(87)

STATISTICKÉ ÚDAJE O POČASÍ

rok 2022	2021	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01-01
prům. denní teplota v °C	9,7	1,2												1,2
nejnižší ranní v °C	-17	-7												-7
nejvyšší denní v °C	34	10												10
srážky sněhové v cm	103	21												21
srážky dešťové v mm	547	38												38

Měřeno: Tužín-Krchov, meteorologickou stanicí GARNI 535

Zapíše a zpracovává kronikář Miroslav Říha

**RÁNO 22. LEDNA, 5 CM NOČNÍ SNĚHOVÁ NADÍLKA, DRUHÝ DEN
ALE OBLEVA**

ÚLOVKY ZVĚŘE ZA 04/2021–01/2022

V HONITBĚ „BRADLEC“:

prase divoké – 179, srnčí – 103, liška – 1

Dle hlášenky hospodáře MS Josefa Kaprase.

V HONITBĚ „ÚBISLAVICE“:

prase divoké – 201, srnčí – 61, srnčí úhyn – 22

jelen – 4, liška – 34, jezevec – 3, psík mýval – 1

Dle hlášenky hospodáře MS Josefa Krause.

Pro OZ zpracoval pytlák M.Říha

HISTORIE OBCE RADIM

Dnes se podíváme na naše obce poněkud podrobněji neboť tereziánský katastr z poloviny 18. století tak přesně po sto letech podává opět celkový obraz o majetkových, sociálních, demografických i náboženských poměrech v českých zemích. Na všech panstvích valdických kartuziánů – tedy Radim, Pecka a Sobčice/Vojice – bylo tehdy 600 usedlostí s celkovou výměrou 8.029 strychů (asi 2.329 ha), 328 dalších domů (kromě stavebního místa byly bez pozemků), 36 řemeslníků ve městě (Pecka) a 79 ve vsích. Samotná Radim měla 37 usedlostí – z toho 22 bezzemků/domkářů, 3 zahradníky/domkáře, 4 chalupníky, 5 hospodářů a 3 sedláky, kteří hospodařili na pozemcích o celkové výměře 298 strychů (84,5 ha) ve třetí bonitní třídě. V obci bylo dalších 22 domů, z řemesel je uveden jeden přádlák a evidován jeden žebrák. Robotní povinnost mělo 7 usedlých s dvouspřežením koňským potahem, a to 2 a půl dne týdně a čtyři s koňským jednospřežím jeden a půl dne týdně.

Ve Studeňanech se nacházelo 34 usedlostí – 18 bezzemků/domkářů 1 zahradník/domkář, 3 chalupníci, 11 sedláků a 1 velký sedlák (jediný na celém radimském panství), kteří obhospodařovali 604 strychů (171 ha) nejúrodnější půdy z celého panství (2. bonitní třída), jenom zde bylo také 17 strychů (4,8 ha) obecní půdy ležící ladem. Ve vsi stálo dalších 17 domů. Z řemeslníků zde žili 2 krejčí, 2 ševci, 1 kovář, 1 panský mlynář na mlýně v Robousích a 1 sluha v klášteře, řada z obyvatel se živila také předením. Robotu v rozsahu 2 a půl dne v týdnu muselo vykonávat 11 hospodářů s dvouspřežním koňským potahem a pouze jeden usedlý s koňským jednospřežím 1 a půl dne týdně. V Soběrazi se nacházelo nejvíce, totiž 46 usedlostí (17 bezzemků, 14 zahradníků/domkářů, 3 chalupníci, 2 hospodáři, 10 sedláků) s výměrou 571 strychů (162 ha) ve 4. bonitní třídě a k tomu dalších 14 domů. Mezi 9 řemeslníky byli 3 řezníci a 1 panský šenkýř, řada lidí se přitom živila rovněž předením.

Lhán měla jen 5 usedlostí (1 zahradník/domkář, 4 sedláci) o výměře 196 strychů (55,6 ha) ve 4. bonitní třídě. Žádný z hospodářů neměl robotní povinnost. Z řemeslníků zde byl 1 krejčí a dále jeden panský myslivec a 6 nádeníků. Na Tužíně existovalo 24 usedlostí (10 bezzemků, 8 zahradníků/domkářů, 4 chalupníci a 2 hospodáři), s celkovou výměrou 118 strychů (33,5 ha) a dalších 10 domů. Robotní povinnost měl pouze 1 usedlý s koňským jednospřežením 1 a půl dne týdně. Početně zde byla zastoupena různá řemesla – 2 bednáři, 1 pekař, 1 krejčí, 1 tesař, 1 tkadlec, 1 řezník, 2 mlynáři ve dvou pronajatých panských mlýnech, každý o 1 kole na nestálé vodě, ostatní se vedle zemědělství nebo řemesla živili předením.

Pro potřeby Zpravodaje zpracoval Václav Nidrlé

Použité materiály – Dr. Jan Stříbrný „Radim v proměnách času“ – obecní kronika

EXPEDICE NOVÝ ZÉLAND

PROTINOŽCE PO VŠETEČNÝCH OTÁZKÁCH MIR-

KA ŘÍHY PŘIBLIŽUJÍ VÁCLAV NIDRLE(TEXTEM)

A ALENA NIDRLOVÁ(OBRÁZKY)–DÍL XXVI.

Je neděle 17. 11. Vstáváme v 7.30, kvalitně snídáme smažená vejce, zelené fazolky a chleba. Dnes máme za cíl sopku Taranaki (jinak Mt. Edmont), která se z poměrně roviny zdvihá do výše 2.500 metrů a většinu roku má špičku pod sněhem. Přibližujeme se podle navigace, ale déšť nám maří horu alespoň zahlédnout. Po živější diskusi a krátké vycházce k vodopádům jsme to docela zmoklí vzdali. Odjeli jsme silničkou v pralese a pokračovali směrem na sever – už bohužel na Auckland. Nejdříve jsme kopírovali pobřeží a párkrát se zastavili na četných vyhlídkách. Pak jsme odbočili k jeskynnímu komplexu Waitomo, unikátnímu místu se svítícími červy. Netušil jsem, co od toho očekávat. Sice se tentokrát platilo vstupné (na Zélandu

skoro výjimka), ale výsledek stál za to! Užili jsme si výhledy na nádherné krasové útvary a rozlehlé skalní síně se stalaktity a stalagmity. Nasedli jsme na malou loďku a za úplné tmy jsme pluli tichou jeskynní řekou. Nad námi se objevila noční obloha s miliony hvězd, to svítící larvy na stropě lákaly do svých vláken svou potravu. Nezapomenutelný zážitek! Škoda, že bylo přísně zapovězeno fotografovat. Večer přijíždíme do Otorohanga a kempujeme. Vybíráme dosti špatně, když volíme vlastní stan a ne docela drahou chatičku. Začalo totiž pršet a i předpověď není zrovna dobrá. Teď už se nedá nic jiného dělat, takže asi povežeme mokré stany až domů do Evropy. Večeříme v poněkud ponuré náladě tuňáka a těstoviny a netěšíme se na noc. Alespoň já. Pondělí 18. 11. Vstáváme do docela teplého dne (ráno 18°C), ale prší. Využíváme krátkou přestávku mezi přeháňkami a stěhujeme postavené stany pod verandu k částečnému uschnutí, rychle snídáme a vyrážíme autem zase k severu. Auckland, jako cílová destinace je zase blíže. V tomhle největším městě Nového Zélandu máme předem zajištěný nocleh v nám už známé ubytovně blízko letiště (trávili jsme tam první noc pobytu). Za deště jedeme asi 70 kilometrů do města Hamiltonu, kde v přestávce mezi deštěm prohlížíme úžasné zahrady s rozkvétajícími květinami (ano, je tu v listopadu jaro !). Obě Aleny fotí jako o život, nádherné jsou zejména ohromné záhony růží.

A, Mirku, v příštím pokračování už budeme pomalu hodnotit...

Říha a Nidrlé

NOVÝ AUTOMOBIL

Dne 15. 12. 2021 obec zakoupila nový devítimístný dopravní automobil značky Fiat od firmy Progres servis Sibřina, Masojedy.

Celkové náklady	- 983730,- Kč
Dotace GŘ HZS	- 450000,- Kč
Dotace KHK	- 300000,- Kč
Náklady obce	- 233730,- Kč

“Akce Radim – nákup dopravního automobilu” byla realizována za finanční podpory Krajského úřadu.

ZAPSÁNO V OBEČNÍ KRONICE

ÚNOR 2002

Pokračujeme výpisem z obecní kroniky, jak události zaznamenal pan Václav Nidrlé před dvaceti lety.

Počasí s plusovými hodnotami trvalo celou první dekádu. Až 11°C, postupně tak i ve druhé dekádě s pomocí dešťových přeháněk mizel sníh. Ve třetí dekádě nejnižší teplota -2°C a další déšť. Ke konci měsíce leželo málo sněhu. Na začátku února se odstěhoval Jiří Miller a Z.Klocová s dcerou do Trutnova. Na ples, který se konal 9. února, radimští hasiči, a dřevěničtí sokolové v maskác, zvali na maškarní ples. Znovu byla po třech týdnech otevřena prodejna. Z obce se odstěhovali Hartmanovi. V polovině měsíce rozkvetly talovíny, Havlovi poráželi jasan u stodoly, ke konci února se ukázal první špaček, oteplilo se a sníh skoro zmizel. Posledního dne přiletlo ohromné hejno vran.

Wikipedie – události ve světě a v ČR

- 08.–24. února – se konaly Zimní olympijské hry v Salt Lake city
- 06. února – zemřel spisovatel a cestovatel Mirko Pašek (*21. 06. 1910)
- 08. února – zemřel brazilský fotbalista Zizinho (*14. 10. 1922)
- 09. února – zemřela Margaret hraběnka Snowdon, mladší sestra královny Alžběty II. (*21. 08. 1930)
- 09. února – zemřel historik architektury Dobroslav Líbal (*15. 10. 1911)
- 11. února – zemřel herec Josef Větrovec (*05. 03. 1922)
- 19. února – se narodil orientační běžec Šimon Mareček

Pro OZ zpracoval Miroslav Říha

PRANOSTIKY NA ÚNOR

Jestli v únoru se mušky mlely, zjara rády umírají včely.

Když skřivánek v únoru zpívá, brzy se pod nosem slívá.

Teplý únor – studené jaro, teplé léto.

V únoru sníh a led – v létě nanesou včely med.

Jestli na Hromnice mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.

Leze-li jezevec o Hromnicích z díry, za čtyři neděle zpátky zas pílí.

Z „Velké knihy českých pranostik“ od Adély Müllerové, vybral M. Říha

Redakce: M. Danišová, Z. Stříbrná, M. Říha, V. Nidrlé, Š. Kořínková,
R. Koláčná, P. Stříbrná

Grafická úprava: D. Křelinová

Kontakt: zpravodaj@obec-radim.cz, www.obec-radim.cz

Tisk a distribuce: OÚ Radim

Počet výtisků: 220 ks